

24.11.2021

Eduskunta
siv@eduskunta.fi

Asia: VNS 5/2021 vp Kehityspolitiikan ylivaalikautinen selonteko

OAJ kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja lausuu kehityspolitiikan ylivaalikautisesta selonteosta eduskunnan sivistysvaliokunnalle seuraavasti:

OAJ näkee merkittävänä, että valtioneuvosto on antanut kehityspolitiikasta ylivaalikautisen selonteon, jonka tavoitteena on edistää kehitysyhteistyön johdonmukaisuutta ja vaikuttavuutta. Selonteossa korostetaan toimijoiden välistä yhteistyötä, kehityspolitiikan tasavertaisuuteen pyrkivää tavoitetta sekä pitkäkestoisten rakenteellisten muutosten merkitystä. Näitä kaikkia asioita OAJ pitää tärkeinä.

Kasvatus, koulutus ja tutkimus kehityspolitiikan tavoitteiden toteutumisen edellytyksiä

Selonteon mukaiset Suomen kehitysyhteistyön painopisteet ovat OAJ:n näkökulmasta oikeita. Agenda 2030 tavoitteiden toteutuminen edellyttää niin Suomessa kuin kehityspolitiikassammekin erityisesti sitä, että kykenemme ja uskallamme nähdä, että kasvatus, koulutus ja tutkimus ovat keskeisimmät investointikohteemme. Erityisesti tyttöjen koulutuksen tukeminen vahvistaa demokratiakehitystä ja luo pohjaa myös muiden tavoitteiden saavuttamiselle.

Selonteossa todetut Suomen kehityspolitiikan painopisteet kuten kestävä talous ja ihmisarvoinen työ edellyttävät toteutuakseen laadukkaan peruskoulutuksen lisäksi osaamista ja innovaatioita. Suomen kehitysyhteistyön tärkeänä lähtökohtana on kehittyvien maiden oman yhteiskunnan, kuten yhdenvertaisuuden ja talouden perustan vahvistaminen. Myös tämä toteutuu vain osaamista vahvistamalla. *OAJ katsoo, että tämä selonteon laajempien tavoitteiden ja osaamisen vahvistamisen yhteys olisi tärkeää tunnistaa entistä paremmin.*

Laadukkaan koulutuksen edistäminen edellyttää työelämän ihmisoikeuksien toteutumista opetussektorilla

OAJ pitää ensiarvoisen tärkeänä sitä, että kehityspolitiikassa huomioidaan riittävällä laajuudella se, että keskeinen tavoite laadukkaasta koulutuksesta ei voi toteutua ilman ihmisarvoista työtä opetusalailla.

24.11.2021

Selonteossa tunnistetaan se, että samaan aikaan kun yksi kehityksen olennaisimpia edellytyksiä on laadukas ja kaikkien saavutettavissa oleva koulutus, koulutuksen laatuun ja yhdenvertaisuuteen liittyy edelleen merkittäviä ongelmia. Selonteossa todetaan, että syventynyt oppimisen kriisi on yhteydessä puutteisiin opettajien koulutuksessa ja osaamisessa, oppimisolosuhteissa ja opetushenkilöstön saatavuudessa. Näiden lisäksi olisi tärkeää huomioida myös se, toteutuvatko opetustyössä työelämän ihmisoikeudet.

Opetushenkilöstön pätevyyden kasvattaminen sekä työolosuhteiden, työturvallisuuden ja palkkauksen parantaminen ovat pohjana koulutus- ja demokratiatavoitteiden pitkäkestoiselle toteutumiselle. Työelämän ihmisoikeuksien edistäminen opetuslalla tuottaa parempia työoloja sekä lisää lasten kouluttautumista ja koulutuksen laatua kehittyvissä maissa. Tämä tukee selonteossa mainittua tavoitetta rakenteellisista muutoksista yksittäisten toimien sijaan.

Lisäksi olisi tärkeää huomioida, että monissa kehittyvissä maissa kasvatus- ja opetusalan henkilöstö joutuu painostuksen, uhkailujen ja jopa väkivallan kohteeksi, kun heidän toimintaansa pyritään vaikuttamaan tai estämään. *Jotta kasvatus ja koulutus voisivat toteutua laadukkaasti ja tuloksellisesti, pitää OAJ:n mielestä sitä toteuttavan henkilöstön työolosuhteiden ja työelämän ihmisoikeuksien olla kunnossa. Tämä tavoite olisi selonteossa tärkeää huomioida.*

Työelämän ihmisoikeuksien toteuttamisessa on tärkeää huomioida ammattiliittojen työ ja kumppanuudet niin kotimaassa kuin kehittyvissä maissa.

Rahoitustiekartan puuttuminen heikentää hyvin linjattujen toimien uskottavuutta

Suomi on sitoutunut YK:n tavoitteeseen käyttää 0,7 % bruttokansantulosta (BKTL) kehitysyhteistyöhön. Kehityspoliittisessa selonteossa asetetaan tavoitteeksi, että Suomi saavuttaa tämän tason vuonna 2030.

Monien muiden toimijoiden tavoin olemme OAJ:ssä huolissamme siitä, että kehitysyhteistyön rahoitus kasvaa kohti tavoitetta liian hitaasti ja että tavoitteen saavuttamiseksi ei selonteossa määritellä riittävän konkreettisia toimenpiteitä. Ylivaalikautiseen selontekoon olisi perusteltua määritellä *välitavoitteet ja tiekartta*, jotka vahvistaisivat työn tuloksellisuutta, johdonmukaisuutta sekä kehityspoliittikan roolia osana Suomen kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamista erityisesti globaalin vastuun osalta.

24.11.2021

OAJ on järjestönä omalta osaltaan sitoutunut valtuustonsa linjauksella kansainvälisen opettajajärjestön Education Internationalin suositukseen, jonka mukaisesti kohdennamme tulevaisuudessa jäsenmaksutuotostamme 0,7 % kehitysyhteistyöhön ja muuhun solidaarisuustyöhön. Vuonna 2019 määriteltyyn tavoitteeseen päästään OAJ:ssä tämänhetkisen arvion mukaan vuonna 2023.

Kehityspoliittinen selonteko on edellä mainituista huomioista huolimatta monessa suhteessa ansiokas asiakirja. *Ihmisarvoisen työn ja laadukkaan koulutuksen yhteyden korostaminen Suomen kehityspolitiikan tavoitteiden toteutumisessa on kuitenkin OAJ:n mielestä tärkeä kehittämisen kohde.*

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Heljä Misukka
koulutusjohtaja

Jenni Arnkil
järjestöpäällikkö